

Donderdag 18 september 2025 – 19:30

ABDIJ VAN TONGERLO

Voces Suaves

De Zang der Zangen

VOCES SUAVES

Sara Jäggi

sopraan

Christina Bonner

sopraan

Andrés Montilla Acurero

tenor

Zacharie Fogal

tenor

Tobias Wicky

bariton

Joachim Höchbauer

bas

Programma

INLEIDING DOOR KATELIJNE BOON

Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594)

Il Primo Libro de' Madrigali à 5 voci

(Angelo Gardano, Venezia 1581)

Spirito santo, Amore

O Sol'incoronato

O cibo di dolcezza

O refrigerio acceso

Tu sei soave fiume

Philippus de Monte (1521-1603)

Missa sex vocum [sopra Vestiva i colli]

(Codex 148 Stadtbibliothek Nürnberg. Chorbuch)

& Il primo libro de madrigali spirituali à 5 | Liedtekst: Vittoria Colonna (1492-1547)

(Angelo Gardano, Venezia 1581)

[Introitum]: Vestiva i colli e le campagne intorno (Palestrina)*

Il. Così le chiome mie

Kyrie

Gloria

[Responsorium]: Quando il turbato mar

Il. E se talhor la barca del desio

Credo

[Offertorium]: L'alto consiglio

Il. Perché non la legò

Sanctus

Benedictus

Agnus Dei

Giovanni Pierluigi da Palestrina

Canticum canticorum Salomonis. Motectorum Liber quartus

(Alessandro Gardano, Roma 1584)

Osculetur me, osculo oris suis

Nigra sum sed formosa

Surge, amica mea

Veni dilecte mi, egrediamur in agro'

* Giovanni Pierluigi da Palestrina | Liedtekst: Francesco Maria Molza (1489-1544). Il Desiderio libro secondo (ed. Giulio Bonagiunta). Girolamo Scotto, Venezia 1566

Het weidse zingen van Palestrina

Met *Liefde in het land van velden* als motto mag het niet verwonderen dat Musica Divina opnieuw het oor te luisteren legt bij het Hooglied, de 'Zang der zangen' uit het Oude Testament. Het Hooglied is in meer dan één opzicht een buitenbeentje binnen de Bijbel. De tekst is niet verhalend en handelt evenmin over religieuze wetten of wijsheden. Het *Canticum canticorum* ('Zang der zangen'), zoals de Latijnse naam luidt, heeft alles weg van een gedicht in dialoogvorm, geschreven in de tweede persoon, waarin een bruid en bruidegom beurtelings hun liefde en elkaar bezingen. De teksten lopen over van beeldspraak, waarbij de bruid vergeleken wordt met een zachte tortelduif en de gulle, warme gloed van de liefde verbeeld wordt door de komst van de lente, bloeiende fruitbomen, wijngaarden en rijpe zomervruchten.

Auteurschap en ontstaanscontext van het Hooglied zijn omgeven met mysterie, en de opname ervan in de Bijbel werd voorafgegaan door heel wat controverse. Het is immers zeer de vraag wie de hoofdpersonages zijn, en hoe letterlijk de tekst is opgevat. Zowel onder joodse als christelijke schriftgeleerden kreeg mettertijd de allegorische interpretatie de bovenhand. In die lezing vormt niet de liefde tussen twee mensen het onderwerp van het Hooglied, maar de liefde tussen God en, respectievelijk, de joodse of christelijke geloofsgemeenschap.

Dat de Zang der zangen een bijzondere aantrekkingskracht uitoefende op de componisten hoeft niet te verbazen. De tekst is beeldrijk en uitgesproken poëtisch – kwaliteiten die niet elke Bijbeltekst toegedicht kunnen worden. Zeker in een tijd waarin een zeer groot deel van de gecomponeerde muziek een religieus opzet en doel had, opende het gebruik van fragmenten uit het Hooglied interessante mogelijkheden. Dat gold zeker ook voor Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594), één van de meest succesvolle Italiaanse componisten van zijn generatie. Palestrina's loopbaan speelde zich nagenoeg integraal af in Rome, in de context van kerken en kathedralen. Zijn erg omvangrijke oeuvre bestaat hoofdzakelijk uit religieuze muziek, waaronder meer dan honderd missen en zo'n 375 motetten. In 1584 publiceerde hij een groots opgevatte cyclus van 29 vijfstemmige motetten op teksten afkomstig uit het Hooglied, onder de titel *Canticum canticorum Salomonis. Motetorum – Liber Quartus*. In de tekst waarin hij het werk opdraagt aan paus Gregorius XIII beklaagt hij zich om de jeugdige onbezonnenheid waarmee hij enkele decennia eerder een aantal madrigalen had gecomponeerd op Italiaanse wereldlijke liefdespoëzie. Daarmee neemt Palestrina de vlucht vooruit – wie in kerkelijk dienstverband werkte, werd niet geacht zich in te laten met profane lyriek. Vervolgens slaat hij een diplomatisch bruggetje: een verzameling motetten die de goddelijke liefde viëren, moeten die jeugdzonde ruimschoots goedmaken. Tegelijk kan hij niet anders dan toegeven dat hij daarbij "een enigszins meer levendige stijl" gehanteerd heeft dan wat gebruike-

lijk was voor religieuze muziek. Een keuze die hij kort en krachtig motiveert: het was nodig. In het Latijn staat er 'Sic enim rem ipsam postulare intelligebam'. Het was het karakter van de tekst zelf, dus, die vroeg om die ietwat andere schrijfstijl.

Doorheen de renaissance hadden componisten zich verdiept in manieren om concrete elementen in de gezongen tekst muzikaal te vertalen – denk bijvoorbeeld aan hoge noten wanneer het over de hemel gaat, of, subtieler, verschillende stemmen die elkaar imiteren op het woord 'opvolger'. Naarmate de zestiende eeuw op zijn einde liep, kwam daar het streven bij om de onderliggende gevoelslading zodanig te verklanken dat die emotie overgebracht werd op de luisteraar. De mate waarin en de manier waarop dat kon en mocht gebeuren, was voer voor véél discussie. Palestrina staat in dat verband te boek als tegenhanger van Claudio Monteverdi: terwijl die laatste in naam van de dramatische zeggingskracht een compleet nieuwe schrijfstijl ontwikkelde en daarmee de muzikale barokperiode inluidde, voerde Palestrina de vertrouwde polyfonie van de zestiende eeuw naar een ongezien hoogtepunt. Palestrina gold als een excellent vertegenwoordiger van de *prima pratica*, de schrijfstijl van de renaissance die leunde op een harmonieus samengaan van meerdere zelfstandige melodische lijnen volgens de gangbare regels van het contrapunt. De keuze om een grootschalig werk te componeren op basis van teksten met een grote emotionele directheid én zijn muzikale taal bovendien op die hoge expressieve lading af te stemmen, was dus niet zonder risico. Op geen enkel moment waagt Palestrina zich evenwel op onbekend terrein, eerder in tegendeel. De componist benut alle expressieve mogelijkheden van de vijfstemmige polyfonie naast en door elkaar, van de monumentale climaxen die bijvoorbeeld missen hun grandeur verlenen, tot de licht vloeiende lijnen van madrigalen. De textuur is vaak compact en de muziek zit ingenieus in elkaar, maar ze is altijd doeltreffend. Vanaf de eerste maten van elk motet weet Palestrina de sfeer van de tekst te vatten en de muziek ontvouwt zich, net zoals de tekstfragmenten uit het Hooglied, zonder omwegen. Precies de herhaling, in vijf opeenvolgende inzetten, van *Nigra sum* accentueert het persoonlijke karakter van die tekst. Precies de snelle, dichte fugatische opeenstapeling waarmee *Surge, amica mea* opent, verleent dit motet energie – 'Sta op!' Precies door vijf stemmen om elkaar heen te laten slingeren kunnen de woorden 'columba mea' ('mijn duif') in *Surge, amica mea* als een lichtbaken uit de golven van het polyfone weefsel naar boven komen.

Rond die stralende motetten cirkelen twee (of drie) andere hemellichamen. Behalve de wereldlijke madrigalen waarnaar hij in de opdracht aan Gregorius XIII verwees, had Palestrina ook een bundel madrigalen op religieuze gedichten op zijn naam staan, *Il Primo Libro de' Madrigali à 5 voci* uit 1581. Vijf madrigalen uit die verzameling zijn te horen aan het begin van dit concert. De zetting van de madrigalen is relatief eenvoudig. Het contrapunt is nergens echt complex, de melodie volgt veelal het natuurlijke verloop van de Italiaanse tekst en regelmatig lopen twee of meer

stemmen parallel, waardoor de tekst doorgaans goed verstaanbaar is. Slechts hier en daar voorziet Palestrina langere notenslierten op één lettergreep. De woorden 'divin splendore' ('goddelijke pracht') in *O cibo di dolcezza*, bijvoorbeeld, worden zo stevig in de verf gezet met stijgende loopjes. De dramatische kracht van zo'n ingreep komt ook mooi tot uiting in *O refrigerio accesso*. De tekst eindigt met de voorstelling van het geloof als 'enige medicijn tegen de wonden van de dodelijke toorn', hetgeen Palestrina omzet in een plotse werveling aan korte noten op het woord 'furore'.

Het oudere madrigaal *Vestiva i colli* uit 1566 leidt dan weer de *Missa sex vocum* (*sopra Vestiva i colli*) van Philippus de Monte (1521-1603) in. De Monte was een tijdgenoot van Palestrina en het Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen wijdde enkele jaren geleden een hele reeks concerten aan deze geboren Mechelaar, maar het is *Vestiva i colli* dat deze mis aan dit concertprogramma knoopt. De tekst van Palestrina's madrigaal gaat, uiteraard, over de liefde en trekt een schilderachtige parallel met de lente die heuvels en velden laat opbloeien. De melodie gebruikte De Monte als vertrekpunt voor zijn mis. De Monte's werkwijze was destijds niet ongewoon: er zijn talloze missen gebaseerd op bestaande thema's, van gregoriaanse melodieën over werk van bewonderde vakgenoten tot populaire deuntjes. *Vestiva i colli* moet een tamelijk gekend werk geweest zijn: voor de eeuw om was, verscheen het in acht gedrukte uitgaves en ook verschillende andere componisten verwerkten de melodie in hun eigen muziek. Het motief aan het begin van het Kyrie én het Gloria van de mis van De Monte is hetzelfde als dat waarmee het madrigaal begint (drie herhaalde noten gevolgd door een kwartsprong naar boven). De eerste noten van het Sanctus en het Agnus Dei refereren aan het begin van *Così le chiome mie*, het tweede deel van Palestrina's madrigaal.

Om de cirkel compleet te maken, vormt de *Missa sex vocum* (*sopra Vestiva i colli*) op haar beurt het decor voor enkele madrigalen van De Monte zelf, het genre bij uitstek waarmee hij zijn naam in de muziekgeschiedenisboeken schreef.

Tot slot verdient de tekst van het laatste motet van de avond, *Veni, dilecte mi, egrediamur in agrum*, een bijzondere vermelding. Het is tevens het laatste in de wonderbaarlijke cyclus motetten die Palestrina aan het Hooglied wijdde, en er is geen compositie te vinden die beter thuishoort in een festival dat de liefde viert in het land van velden.

*Kom, mijn liefste, laten we de velden in gaan, laten we overnachten in de dorpen.
Dan trekken we 's ochtends de wijngaarden in om te zien of er al bloesems aan de
wijnranken staan,
of er knoppen aan de fruitbomen komen en of de granaatappelbomen bloeien.
Daar zal ik je mijn hart geven.*

Teksten

Palestrina

Il Primo Libro de 'Madirgali à 5 voci

Spirito santo, Amore

Consolator interno

Di quel lume superno

Signor illustra il tenebroso core

Heilige Geest, Geliefde,

Innerlijke Trooster,

Van dat hemelse licht,

Heer, verlicht het duistere hart.

O raggio procedente

Da le due eterne stelle

O stella permanente

Trina ed una con quelle

Di tre sante facelle

Accendi l'alma mia

Sicch'io veda la via

Che voglia e possa uscir

dal tetro horrore

O straal die voortkomt

Uit de twee eeuwige sterren,

O standvastige ster,

Drie-eenheid en één met hen,

Van drie heilige fakkels,

Verlicht mijn ziel,

Opdat ik de weg zie,

Die ik wil en kan verlaten

uit de sombere verschrikking

O Sol'incoronato

Di sette adorni lumi

O foco temperato

Ch'abbrugi e non consumi

Tanti miei riei costume

Amor, vieni a purgare

E degnati habitare

Nel cor acceso sol dal tuo fervore

O gekroonde Zon

Met zeven versierde lichten

O gematigd vuur

Dat brandt zonder te verteren,

Zoveel van mijn slechte gewoonten

Liefde, kom en zuiver mij

En verwaardig u te wonen

En wees zo genadig om te wonen

*In het hart dat alleen door jouw ijver wordt
verlicht.*

O cibo di dolcezza

Che pasci e non fastidi

Fontana d'allegrezza

Ch'a mezzo il pianto ridi

Li miei devote gridi

Signor, benign'ascolta

E l'occhio mio rivolta

Dal mondo cieco al tuo divin splendore

O zoete voedsel

Dat voedt en niet stoort

Bron van vreugde

Die tussen het huilen door lacht

Mijn vrome roep,

Heer, ontferm U en luister,

*En wend mijn ogen van de blinde wereld
naar uw goddelijke glans*

O refrigerio acceso
D'un nutricante foco
O liev'e dolce peso
Affanno pien di gioco
Signor, vien, ch'io t'invoco
L'anima a te s'inchina
O sola medicina
Contra le piaghe del mortal furore

Tu sei soave fiume
De' bei parlar profondi
Tu sei mediante lume
Ch'illustri e non confondi
La tua lucerne infondi
Nel tenebroso ingegno
Si ch'io diventi pregno
Della tua verità ch'è senza errore

*O verhelderende verfrissing,
Van een voedende vlam,
O licht en zoete last,
Vermoeidheid vol troost,
Heer, kom, want ik roep u,
De ziel buigt voor u,
O enige medicijn,
Tegen de wonden van de dodelijke vlam van
woede.*

*Je bent een zachte stroom
Van mooie, diepzinnige woorden.
Je bent een licht
Dat verlicht en niet verwart.
Je laat je lamp schijnen
In mijn duistere geest,
Zodat ik doordrongen raak
Van jouw waarheid, die zonder fouten is.*

De Monte

Il Desiderio libro secondo

I. Vestiva i colli e le campagne intorno
la primavera di novelli onori
e spirava soavi arabi odori,
cinta d'erbe, di fronde il crin adorno,
quando Licori, a l'apparir del giorno,
cogliendo di sua man purpurei fiori,
mi disse in guidardon di tanti ardori:
A te li colgo et ecco, io te n'adorno.

II. Così le chiome mie, soavemente
parlando, cinse e in sì dolci legami
mi strinse il cor, ch'altro piacer non sente:
onde non fia già mai che più non l'ami
degli'occhi miei, né fia che la mia mente
altri sospiri desiand'io chiami.

*De lente, die de zoetste geuren verspreidde
en versierd was met kruiden en bladeren,
had de heuvels en het hele platteland bekleed
met kleding die nog nooit eerder was
gedragen, toen Licori, bij het aanbreken van
de dag, met zijn eigen handen paarse knoppen
plukte en als beloning voor al dat verlangen zei:
Ik pluk ze voor jou, en kijk, ik versier je.*

*En zo, zo lief sprekend, bond hij mijn haar,
en toen bond hij mijn hart
in zulke zoete banden dat ik geen andere
vreugden meer wilde: van nu af aan is hij
degene naar wie ik verlang om te kijken;
ik zou me nooit andere verlangens kunnen
voorstellen, of andere zuchten kunnen uiten
dan deze.*

Missa sex vocum supra Vestiva i colli

Kyrie

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Heer, ontferm U over ons

Christus, ontferm U over ons

Heer, ontferm U over ons

Gloria

Gloria in excelsis Deo.

Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

Laudamus te. Benedicimus te.

Adoramus te. Glorificamus te.

Gratias agimus tibi propter
magnam gloriam tuam.

Domine Deus, Rex caelestis,

Deus Pater omnipotens.

Domine Fili unigenite, Iesu Christe.

Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.

Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.

Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis.

Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dominus.

Tu solus Altissimus, Iesu Christe.

Cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris.

Amen.

Eer aan God in den hoge

*en vrede op aarde aan de mensen die Hij
liefheeft. Wij loven U.*

*Wij prijzen en aanbidden U. Wij
verheerlijken U en zeggen U dank voor uw
grote heerlijkheid.*

*Heer God, hemelse Koning, God
almachtige Vader;*

*Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus;
Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader;*

*Gij die wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons; Gij die wegneemt de
zonden der wereld, aanvaard ons gebed;*

*Gij die zit aan de rechterhand van de Vader,
ontferm U over ons. Want Gij alleen zijt
de Heilige. Gij alleen de Heer. Gij alleen
de Allerhoogste: Jezus Christus. Met de
Heilige Geest in de heerlijkheid van God
de Vader. Amen.*

Il primo libro de madrigali spirituali à 5

I. Quando il turbato mar s'alza e circonda

Con impeto e furor ben fermo scoglio

Se saldo il trova il procelloso orgoglio

Si frange e cade in se medesima l'onda

Simil s'incontra me vien la profonda

Acqua mondana irata io come scoglio

Fermo al ciel gli occhi e tanto più la spoglio

Del suo vigor quanto più forte abbonda.

*Wanneer de onstuimige zee opwelt en
een vaste rots met onstuimigheid en
woede omringt, en zij merkt dat de rots
standvastig is, dan breekt de stormachtige
trots van de zee en valt de golf in zichzelf
terug.*

*Op dezelfde manier, wanneer het diepe,
wereldse, woeste water op mij neerkomt
en ik als een rots sta, mijn ogen gericht op
de hemel, hoe meer ik het van zijn kracht
ontdoe, hoe overvloediger het wordt.*

II. E se talhor la barca del desio

Vuol tentar nuova guerra, io corro al lido
E d'un laccio d'amor con fede attorto

La lego prima a quella in cui mi fido
Viva pietra Giesù sí che quand'io
Voglio posso ad ogn'hor ritrarla in porto.

*En als soms de boot van het verlangen
een nieuwe oorlog wil voeren, ren ik naar
de kust en met een koord van liefde,
omwikkeld met geloof,
bind ik het vast aan Degene in wie ik het
meest vertrouw: de levende rots Jezus;
zodat ik, wanneer ik maar wil, de boot
op elk moment terug naar de haven kan
trekken.*

Missa sex vocum supra Vestiva i colli

Credo

Credo in unum Deum.

Patrem omnipotentem,
factorem caeli et terrae,

visibilium omnium et invisibilium.

Et in unum Dominum Jesum Christum,

Filium Dei unigenitum,

Et ex Patre natum ante omnia saecula.

Deum de Deo, lumen de lumine,

Deum verum de Deo vero.

Genitum, non factum,

consubstantialem Patri:

per quem omnia facta sunt.

Qui propter nos homines

et propter nostram salutem

descendit de caelis.

Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Maria Virgine: Et homo factus est.

Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato:
passus, et sepultus est.

Et resurrexit tertia die secundum scripturas.

Et ascendit in caelum:

sedet ad dexteram Patris.

Et iterum venturus est

cum gloria judicare vivos et mortuos:

Cujus regni non erit finis.

Ik geloof in één God,

de almachtige Vader,

Schepper van hemel en aarde,

van al wat zichtbaar en onzichtbaar is.

En in één Heer, Jezus Christus,

*eniggeboren Zoon van God, vóór alle
tijden geboren uit de Vader.*

God uit God, Licht uit Licht,

ware God uit de ware God.

Geboren, niet geschapen,

één in wezen met de Vader,

en dóór Wie alles geschapen is.

Hij is voor ons, mensen,

*en omwille van ons heil uit de hemel
neergedaald.*

*Hij heeft het vlees aangenomen door de
heilige Geest uit de Maagd Maria, en is
mens geworden.*

*Hij werd voor ons gekruisigd, Hij heeft
geleden onder Pontius Pilatus en is
begraven.*

*Hij is verrezen op de derde dag, volgens de
Schriften. Hij is opgevaren ten hemel : zit
aan de rechterhand van de Vader.*

*Hij zal wederkomen in heerlijkheid om te
oordelen levenden en doden.*

En aan zijn Rijk komt geen einde.

Et in Spiritum sanctum Dominum,
et vivificantem:
Qui ex Patre, Filioque procedit.
Qui cum Patre, et Filio simul adoratur,
et conglorificatur:
Qui locutus est per Prophetas.

Et unam, sanctam, catholicam et
apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum.
Et expecto resurrectionem mortuorum
Et vitam venturi saeculi.
Amen.

*Ik geloof in de heilige Geest,
die Heer is en het leven geeft;
die voortkomt uit de Vader en de Zoon;
die met de Vader en de Zoon te zamen
wordt aanbeden en verheerlijkt;
die gesproken heeft door de profeten.*

*Ik geloof in de éne, heilige, katholieke en
apostolische kerk.
Ik belijd één doopsel tot vergeving van de
zonden. Ik verwacht de opstanding van de
doden en het leven van het komend Rijk.
Amen.*

Il primo libro de madrigali spirituali à 5

I. L'alto consiglio alhor ch'èlegger volse
Madre a Dio in terra con divina cura
Vedendo già cader nostra natura
Lei sola tenne e in grembo a sé l'accolse

Dal giusto sdegno suo colui la tolse
Che sol forma le leggi e il ciel misura
E fuor d'ombra d'error candida e pura
Dal nodo universal non mai la sciolse.

II. Perchè non la legò, né meno in forse
La lasciò di cader ma caro in mano
Sempre serbò quel bel cristallo intiero

E per far l'ordin suo più dritto il torse
Per altro solo a lui noto sentiero
E lo condusse al camin nostro humano.

*De hoge Raad, Degene die met goddelijke
voorzienigheid
de Moeder van God op aarde koos, zag
onze natuur ten val komen, en
Hij hield haar alleen vast en hield haar op
Zijn schoot.*

*Uit Zijn rechtvaardige verontwaardiging
nam Hij haar weg, Hij die alleen de wetten
vormt en de hemelen meet. En uit de
schaduw van de dwaling nam Hij haar
weg, stralend en zuiver, nooit los van de
universele verbinding.*

*Want Hij heeft haar niet gebonden noch
haar ooit laten vallen, maar hield haar
dierbaar in Zijn hand, hield haar intact als
een kostbaar juweel.*

*En om Zijn gebod nog duidelijker te
maken, verdraaide Hij het om een andere
weg in te slaan, alleen aan Hem bekend,
en leidde het op ons menselijk pad.*

Missa sex vocum supra

Vestiva i colli

Sanctus

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.

*Heilig, heilig, heilig de Heer,
de God der hemelse machten.
Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.*

Benedictus

Benedictus qui venit
in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

*Gezegend Hij die komt
in de Naam des Heren.
Hosanna in den hoge.*

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem.

*Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U over ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U over ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der
wereld, geef ons Vrede.*

Palestrina

Canticum canticorum Salomonis.

Motectorum Liber quartus

Osculetur me osculo oris tui

Song of Songs (1:1-2)

Osculetur me osculo oris sui,
quia meliora sunt ubera tua vino,
fragrantia unguentis optimis.
Oleum effusum nomen tuum,
ideo adolescentulae dilexerunt te.

*Laat Hij mij kussen met de kussen van Zijn
mond, want Uw uitnemende liefde is beter
dan wijn. Uw oliën zijn heerlijk van geur,
Uw Naam is een uitgegoten olie.
Daarom hebben de meisjes U lief.*

Nigra sum sed formosa

Song of Songs (1:4-5a)

Nigra sum sed formosa filiae Jerusalem,
sicut tabernacula Cedar,
sicut pelles Salomonis.

Nolite me considerare quod fusca sim,
quia decoloravit me sol.

Filii matris meae pugnaverunt contra me,
posuerunt me custodem in vineis.

Surge propera amica mea

Song of Songs (2:10b-13)

Surge, amica mea, speciosa mea, et veni.
Columba mea, in foraminibus petrae,
in caverna maceriae, ostende mihi
faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis:
vox enim tua dulcis, et facies tua decora.

Veni dilecte mi

Song of Songs (7:11-12)

Veni, dilecte mi,
egrediamur in agrum,
commoremur in villis,
mane surgamus ad vineas,
videamus si floruit vinea,
si flores fructus parturiunt,
si floruerunt mala punica:

ibi dabo tibi ubera mea.

*Donker van huid ben ik, maar bekoorlijk,
dochters van Jeruzalem,
als de tenten van Kedar,
als de tentkleden van Salomo.*

*Zie niet op mij neer omdat ik donker ben,
want de zon heeft mij beschenen.*

*De zonen van mijn moeder ontstaken tegen
mij in woede,
zij maakten mij tot bewaakster van de
wijngaarden.*

*Sta op, Mijn vriendin,
en kom, Mijn allermooiste!
Mijn duif in de kloven van de rots,
in de schuilplaats van de bergwand,
laat Mij uw gedaante zien,
laat Mij uw stem horen.
Want uw stem is zoet
en uw gedaante is bekoorlijk.*

*Kom, mijn liefste,
laten we de velden in gaan,
laten we overnachten in de dorpen.
Dan trekken we 's ochtends de wijngaarden in
om te zien of er al bloesems aan de wijnran-
ken staan, of er knoppen aan de fruitbomen
komen en of de granaatappelbomen bloeien.*

Daar zal ik je mijn hart geven.

Biografie

Voces Suaves

Voces Suaves, een vocaal ensemble dat renaissance- en barokmuziek uitvoert, is gevestigd in Basel. Tijdens hun uitvoeringen houdt Voces Suaves steeds rekening met de historische wijze waarop deze muziek werd uitgevoerd, en streeft het zo naar zowel een innemende retoriek als naar een warme, homogene klank waar de muziek op een emotievolle manier tot leven komt. Het ensemble is opgericht in 2012 door Tobias Wicky en bestaat uit acht professionele zangers, die allemaal verbonden zijn aan het Schola Cantorum Basiliensis. De bezetting verschilt naargelang het programma; zo worden extra instrumentalisten ingezet indien nodig. Het repertoire is breed: van Italiaanse madrigalen, tot werken van de vroege Duitse barok, en groot-schalige oratoria en missen. Graag implementeren ze ook composities van vergeten componisten zoals Stefano Bernardi, Giaches De Wert and Giovanni Croce, die ze plaatsen naast de grote meesters zoals Monteverdi of Schütz. Voces Suaves heeft al op verscheidene prestigieuze podia binnen Europa opgetreden, zoals op Festival de musique Baroque d'Ambronay, Festival de Saintes, Les Grands Concerts in Lyon, Ravenna Festival, Monteverdi Festival Cremona, MA Festival, Bozar Brussels, Festival Oude Muziek Utrecht, Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival, Festival Misteria Paschalia Krakow, Staatsoper Berlin, Festival Potsdam Sanssouci, en het Innsbrucker Festwochen der Alten Musik. Tijdens de jaren 2014 tot 2016 nam het ensemble deel aan het Europese programma "eemerging", dat stond voor "Emerging European Ensembles Project". Voces Suaves treedt regelmatig op met andere gerenommeerde ensembles zoals het Ensemble Concerto Scirocco, Akademie für Alte Musik Berlin, Concerto Romano, Capriccio Stravaganza en het Capricornus Consort. Daarbij heeft Voces Suaves ook langdurige samenwerkingen met Michelle Vanelli, Jörg-Andreas Bötticher en Johannes Strobl. Sinds 2015 zijn verschillende opnames door Voces Suaves uitgebracht via claves records, Ambronay éditions, Arcana (Outhere Music) en Deutsche Harmonia Mundi platenlabels, die bovendien enorm werden geloofd en erkend met internationale prijzen (waaronder de Diapason découverte, Choc de Classica).

Abdij van Tongerlo

Op verzoek van heer Giselbert vestigen omstreeks 1130 enkele norbertijnen uit Antwerpen zich op zijn landgoed in Tongerlo. Naast haar landbouwactiviteiten en actieve armenzorg, ontwikkelt de abdij een uitgebreid mecenaat op de fronten van kunst, cultuur en wetenschap. Sinds 1545 is de abdij in het bezit van een kostbaar doek: de meest getrouwe en mooiste replica van het Laatste Avondmaal, dat Leonardo da Vinci schilderde in de eetzaal van het klooster Santa Maria delle Grazie te Milaan. Omdat het originele fresco in de loop der tijden zó geleden heeft, dat er van de oorspronkelijke schoonheid niet veel meer overblijft, is dit 'Laatste Avondmaal' des te waardevoller geworden. In 1796 wordt de abdij door de Franse Revolutie opgeheven en moet de kloostergemeenschap noodgedwongen in ballingschap. De abdijgoederen worden verkocht. Omstreeks 1840 hernemen een zes-tal jonge medebroeders het religieuze leven in de vernielde abdij van Tongerlo. In 1929 vernielt een hevige brand het merendeel van de gebouwen. De jongste broeders vinden een onderkomen in de abdij van Leffe en helpen met de heroprichting van deze Waalse norbertijnenabdij. Van 1995 tot 1999 werd de abdijskerk grondig gerestaureerd en mocht ze weer schitteren in haar oorspronkelijke neo-gotische toestand. Sinds 2003 wordt het beeld van het Kind Jezus van Praag in de abdijskerk vereerd en sinds 2015 van een eigen stemmig kapel voorzien van mooie glasramen.

EXPERIMENT/ALDEND
KUNST/THEATER/JAZZ/AC
KLASSIEKE MUZIEK/POEZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/P
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/
GESCHIEDENIS/ERFGOED/G
HEDENDAAGSE MUZIEK/FES
POLITIEK/ECONOMIE/WORK
PERFORMANCE/SOCIOLOG
CHANSON/SOUNDSC

Klara. Blijf verwonderd.

WELKE IS JOUW BEKROONDE FAVORIET?

TRIPEL
9%

BLOND
6%

BRUIN
6,5%

Tongerlo

Authentiek Belgisch Abdijbier.

Alcoholmisbruik schaadt de gezondheid

VAN
ROEY

van roey

BOUWEN MET MENSEN

Oostmalsesteenweg 261 · 2310 Rijkervorsel · T +32 3 340 17 11 · info@vanroey.pro · www.vanroey.pro

COLOFON

ALGEMENE COÖRDINATIE EN ORGANISATIE

Festival van Vlaanderen Kempen vzw
met dank aan sponsor IOK
en mediasponsor Klara

ORGANISATIE

Mathias Coppens
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
productie
Jelle Dierickx
programma Musica Divina 2025

RAAD VAN BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
François Mylle
secretaris
Greet De Clerck
Liana Davtyan
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Annick Schramme
Björn Siffer

SAMENSTELLING EN REDACTIE

Jelle Dierickx
Michaela Defever
Iris Teunissen

ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Mathias Coppens
Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen vzw
Onder-den-Toren 12
2800 Mechelen

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel
uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is
lid van de European Festival Association en de
International Society for Contemporary Music.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen.

CONTACT

Festival van Vlaanderen Kempen vzw

Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
kempen@festival.be

www.musica-divina.be

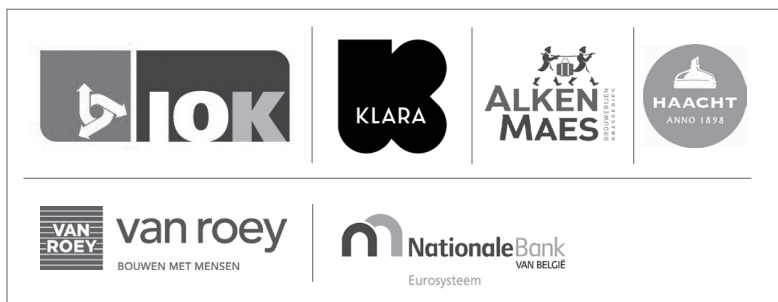
SUBSIDIENTEN

MET DE STEUN VAN

De steden Geel, Hoogstraten, Lier, Herentals, Hoogstraten en Turnhout en de gemeenten Mol, Westerlo, Heist-op-den-Berg en Scherpenheuvel, de abdijen van Postel, Averbode en Tongerlo, en de kerkfabrieken en de toerismediendiensten van de betrokken steden en gemeentes.

SPONSORS

PARTNERS

